

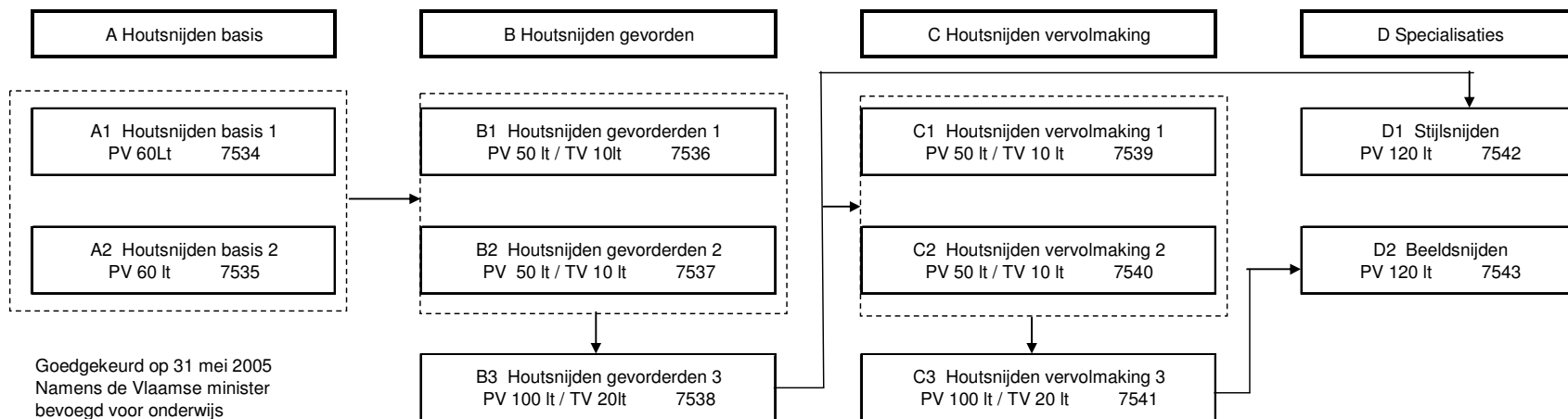
# Leerplan

## **Meubelsnijwerker - Ornamenteur**

Modulair BSO3

Studiegebied  
Meubelrestauratie en houtsnijden

## Studiegebied Meubelrestauratie en houtsnijden Opleiding Meubelsnijwerker - ornamenteur - BSO 3 34752



Goedgekeurd op 31 mei 2005  
Namens de Vlaamse minister  
bevoegd voor onderwijs  
de gemachtigde ambtenaar

Patrick Weckesser  
adjunct van de directeur

deelcertificaat houtsnijden basis

deelcertificaat houtsnijden gevorderden

deelcertificaat houtsnijden vervolmaking

deelcertificaat specialisaties

**certificaat meubelsnijwerker - ornamenteur - BSO3 600 lt**

## **Meewerkende centra voor volwassenenonderwijs**

- CVO Westhoek – Westkust  
Stationsstraat 25 – 8900 IEPER
- CVO Mechelen/Vilvoorde/Zaventem  
Vaartstraat 1 bus 3 – 1800 VILVOORDE
- PCVO Meetjesland  
Roze 131 – 9900 Eeklo
- PCVO Waas en Durme  
Durmelaan 34A... - 9160 LOKEREN
- CVO stad Gent  
Offerlaan 3 – 9000 Gent

## Inhoudstafel

1	Inleiding	5
2	Beginsituatie – toelatingsvoorwaarden in het secundair beroepsonderwijs	6
3	Algemene doelstellingen van de opleiding	7
4	Methodologische wenken en didactische hulpmiddelen	8
4.1	Vakkenintegratie	8
4.2	Kwaliteitszorg	8
4.3	Veiligheid en gezondheid	8
4.4	Didactische hulpmiddelen – basisuitrusting lokalen	9
4.4.1	Nutsvoorzieningen	9
4.4.2	Infrastructurele voorzieningen	9
4.4.3	Specifieke uitrusting voor	9
5	Evaluatie van de cursisten	10
6	A Houtsnijden basis	11
6.1	A1 Houtsnijden basis 1 PV 60 LT	11
6.2	A2 Houtsnijden basis 2 PV 60 LT	13
7	B Houtsnijden gevorderden	15
7.1	B1 Houtsnijden gevorderden 1 PV 50 LT – TV 10 LT	15
7.2	B2 Houtsnijden gevorderden 2 PV 50 LT – TV 10 LT	18
7.3	B3 Houtsnijden gevorderden 3 PV 100 LT – TV 20 LT	21
8	C Houtsnijden vervolmaking	23
8.1	C1 Houtsnijden vervolmaking 1 PV 50 LT – TV 10 LT	23
8.2	C2 Houtsnijden vervolmaking 2 PV 50 LT – TV 10 LT	25
8.3	C3 Houtsnijden vervolmaking 3 PV 100 LT – TV 20 LT	28
9	D Specialisaties	30
9.1	D1 Stijlsnijden PV 120 LT	30
9.2	D2 Beeldsnijden PV 120 LT	33
10	Bibliografie	35

## **1 Inleiding**

Elk onderwijs, wil drie algemene doelstellingen nastreven: het bieden van mogelijkheden tot brede persoonlijkheidsontplooiing, een voorbereiding tot deelname aan het maatschappelijk gebeuren en een voorbereiding tot deelname aan het functioneren in een beroep.

Deze doelstellingen interfereren voortdurend. Elk onderwijs is daarom naast opleidend, ook vormend en opvoedend onderwijs.

Kennis, vaardigheden en attitudes zullen evenwichtig nagestreefd worden. Ook al zijn de cognitieve elementen gemakkelijker te meten, toch moet in het onderwijs de aandacht prioritair gaan naar het verwerven van vaardigheden en attitudes, waarbij de cognitieve doelstellingen als ondersteuning gebruikt worden.

Kwaliteitswerk leveren zonder daarbij de economische en esthetische aspecten te verwaarlozen, is een kenmerk van een bekwaam meubelsnijwerker - ornamenteur, als hij daarbij ondernemend van aard is en enig commercieel gevoel bezit, kan hij het in de sector ver brengen.

Voor cursisten is een degelijke basiskennis in dit vakgebied zeker de beste waarborg voor de toekomst.

## **2 Beginsituatie – toelatingsvoorwaarden in het secundair beroepsonderwijs**

De cursisten worden niet verondersteld enige vooropleiding te hebben gevolgd.

De cursisten worden toegelaten conform de toelatingsvoorwaarden gesteld in het decreet dat een aantal aangelegenheden van het volwassenenonderwijs regelt van 2 maart 1999.

*Art. 28 Om als regelmatige cursist toegelaten te worden moet de cursist voldaan hebben aan de voltijdse leerplicht en ingeschreven zijn, alvorens 1/3 van de module of van het leerjaar voorbij is. Onder de duur van een module of van een leerjaar is te verstaan de tijdsperiode, uitgedrukt in kalenderdagen, tussen de begindatum en einddatum van de lessen ervan.*

De meeste cursisten hebben dus een verschillend opleidingsniveau .

De cursisten kunnen in de eerste module uit andere beroepen komen, waardoor de voorkennis eventueel een aantal tekorten kan vertonen.

Dit zal door de lerares/leraar door middel van enkele oefeningen nagegaan worden.

De voorkennis wordt getoetst a.d.h.v. een éénvoudige praktische realisatie en of mondelinge functioneringsgesprekken.

Bij een te groot tekort zal de leerkracht differentiatieoefeningen aanbieden om de cursist op het gewenste niveau te brengen zodat de aansluiting bij de groep mogelijk is .

Eventuele individuele theoretische' tekorten zullen hoofdzakelijk weggewerkt worden door zelfstudie.

### 3 Algemene doelstellingen van de opleiding

De meubelsnijwerker – Ornamenteur voorziet houten meubels van decoratiesnijwerk.

Hij vervaardigt ook houten beelden, figuren en monumenten en hij kan ook vergulden.

Deze opleiding komt nauwelijks voor in het onderwijs met volledig leerplan. Een stuk ambachtelijk vakmanschap dreigt aldus verloren te gaan..

De opleiding is geschikt als vervolmaking voor afgestudeerden uit de afdelingen houtbewerking – meubelmakerij. Zij is echter ook geschikt voor wie zich wil omscholen.

Afgestudeerden kunnen aan de slag in de sector van de meubelmakerij, de binnenhuisinrichting of in de restauratie.

Aldus moeten de cursisten op het einde van de opleiding:

- gereedschappen en machines efficiënt kunnen kiezen, instellen (hanteren) en onderhouden;
- de elementaire veiligheids- en hygiënische voorschriften m.b.t. grondstoffen, gereedschappen en machines kennen en ernaar kunnen handelen;
- diverse materialen herkennen en een oordeelkundige keuze kunnen maken in functie van de bestemming en de verwerkingsmogelijkheden;
- bekwaam zijn de aangeleerde vaardigheden en technieken in nieuwe situaties toe te passen;
- de gestelde criteria en kwaliteitseisen bij de uitvoering kunnen realiseren;
- zin tonen voor vormgeving en esthetiek;
- in staat zijn zelf werkmethoden te bepalen in functie van de constructie, materiaalkeuze en bestemming van het werkstuk.

Naast de "technische" vaardigheden, zal de lerares/leraar ook oog hebben voor de vereiste persoonlijkheidskenmerken:

- Kwaliteitsbewustzijn: actief en pro-actief gericht zijn op kwaliteit door zin te hebben voor orde en netheid.
- Verantwoordelijkheidszin: zich ervan bewustzijn dat ordelijk en nauwkeurig werken de veiligheid van zichzelf en anderen verhoogt.
- Zin voor samenwerking: bereid zijn met collega's samen te werken om een kwaliteitsvol eindproduct te bereiken.
- Leergierig zijn: actief zoeken naar situaties om zijn competentie te verbreden en te verdiepen.
- Welzijnsbewustzijn: actief en pro-actief gericht zijn op veiligheid, gezondheid en hygiëne.
- Milieubewustzijn: actief en pro-actief gericht zijn op het beschermen van het milieu.

## **4 Methodologische wenken en didactische hulpmiddelen**

In deze opleiding wordt veel gebruik gemaakt van het persoonlijk, zelfstandig werk met individuele opdrachten voor de cursisten; de lesgever staat als instructeur en begeleider bij de cursisten.

De opdrachten worden gekozen in functie van het interesseveld van de cursist.

Theorie en praktijk worden geïntegreerd aangeboden. Daarbij moet voldoende aandacht gaan naar het bespreken en aanleren van methoden en hanteren van gereedschappen.

Het aspect veiligheid en milieubewustzijn dient een constant aandachtspunt te zijn in de lessen.

### **4.1 Vakkenintegratie**

Er moet speciaal gelet worden op de noodzakelijke binding van de verschillende leerinhouden over de modules heen.

Door de idee van integratie tussen de TV en PV krijgt de opleiding een meerwaarde. De leerinhouden worden hier in een gerichte vorm verwerkt via voorbeelden gehaald uit de praktijk.

Er zijn uiteraard nog enkele andere invalshoeken die een verrijking voor elk vak garanderen. Zonder in extremen te vervallen is het mogelijk deze aspecten gestadig in de leerinhouden te integreren.

### **4.2 Kwaliteitszorg**

De IKZ -gedachte kan zonder veel theorie in elk vak ingang vinden. Zowel bij het opstellen van de werkvoorbereiding, als naar de uitvoering van een opdracht, zowel in TV als in PV, wordt het streven naar kwaliteit mee verrekend.

Telkens kunnen de stappen: plannen, uitvoeren, evalueren en bijsturen ingecalculeerd worden, zodat zij na enige tijd bij de cursisten als een spontane attitude optreden.

De cursisten vertrouwd maken met een zekere vorm van zelfcontrole is eveneens aan te bevelen.

### **4.3 Veiligheid en gezondheid**

Vanuit een steeds sterker wordend milieu –en veiligheidsbewustzijn, worden er in elk vak elementen veiligheid en gezondheid ingebouwd.

Het is bovendien nodig dat wettelijke voorschriften m.b.t. veiligheid en gezondheid aan de cursisten meegedeeld worden.

In elke opdracht kan ruimte worden voorzien om deze belangrijke elementen te verwerken.

Bijvoorbeeld:

- veiligheid bij het instellen van machines;
- bescherming bij het gebruik van grondstoffen;
- veiligheid bij afwerkingstechnieken;
- veiligheid in de lokalen: onder andere lab, praktijk.

- de reglementering van collectieve en persoonlijke beschermingsmiddelen moet nageleefd worden.

Zeker met betrekking tot de afwerkingstechnieken zal men rekening moeten houden met de bepalingen van Vlarem II.

#### **4.4 Didactische hulpmiddelen – basisuitrusting lokalen**

De uitrusting en de inrichting van de lokalen, inzonderheid de werkplaatsen, dienen te voldoen aan de technische voorschriften inzake arbeidsveiligheid.

##### **4.4.1 Nutsvoorzieningen**

- Voorzieningen voor water
- Elektriciteitsvoorziening voor:
  - Verlichting
  - Aansluiting toestellen

##### **4.4.2 Infrastructurele voorzieningen**

- Individuele zone voor de praktijkoefeningen per cursist
- Een werkbank per cursist
- Mogelijkheid om de theorie te geven
- Gereedschappen:
  - Beitel
  - Klemsystemen
  - Schaaf
  - Rasp
  - ...
- Machines:
  - Boormachine
  - Slijpmachine
  - Draaibank
  - Handbovenfrees
- Voldoende bergruimte
- Zone voor handenhygiëne

##### **4.4.3 Specifieke uitrusting voor**

- Opslag van grondstoffen en producten
- Afvalhygiëne
- Handenhygiëne
- E.H.B.O.
- Brandveiligheid

## 5 Evaluatie van de cursisten

In zijn taak als didacticus heeft de leerkracht een plannings –en voorbereidingstaak: hij zet het leerplan om in een jaarplanning en de verschillende leerinhouden en doelstellingen zet hij om in een aangepast didactisch proces.

De leerkracht heeft uiteraard de beoordelingstaak: hij moet de kennis, de vaardigheden en de attitudes van de cursisten objectief evalueren i.f.v. de doelstellingen.

Een verantwoorde evaluatie vertrekt dus van duidelijk geformuleerde en operationele lesdoelstellingen.

Een leerkracht die zijn evaluatie ernstig wil opvatten, moet zich dus bewust zijn van de verschillende doelstellingen die hij minimaal moet bereiken om tenslotte aan het studieprofiel te beantwoorden.

In het totale toetsingsmechanisme moet de leerkracht aandacht hebben voor de permanente evaluatie of het dagelijks werk (zeker voor de praktische vakken) en voor de examens.

Tijdens deze opleiding wordt systematisch aan kwalitatieve meting gedaan. Het spreekt derhalve voor zich dat permanente evaluatie het meest aangewezen instrument is om de totaliteit te benaderen. Permanente evaluatie moet de leerkracht toestaan om de vordering van het leerproces bij de cursisten te kunnen meten en op basis hiervan bij te sturen.

Permanente evaluatie vereist dus een positieve en constructieve houding van de leerkrachten en leidt tot een efficiëntere en hedendaagse onderwijsmethodiek.

Correct toegepast zal permanente evaluatie niet leiden tot niveauverlaging, wel integendeel, leiden tot een attractiever onderwijs met aandacht voor de volledige persoonlijkheidsontwikkeling van de cursist.

De permanente evaluatie gebeurt best in interactie met de cursist om hem, via een uitgebreide motivering van de leraar, inzicht te verschaffen over de vastgestelde fouten en de eventuele gevolgen van deze fouten.

Naarmate de opleiding vordert moet de zelfevaluatie door de cursist gestimuleerd worden. De cursist zelf een oordeel laten vormen over eigen werk, bevordert de kritische instelling t.o.v. een uitgevoerde taak.

De permanente evaluatie weegt door in de eindbeoordeling.

Het noodzakelijk dat de cursisten vooraf op de hoogte gebracht worden van de in het CVO gehanteerde werkwijze en van het gewicht van de permanente evaluatie in de eindbeoordeling.

## **6 A Houtsnijden basis**

### **6.1 A1 Houtsnijden basis 1 PV 60 LT**

Administratieve code: 7534

#### **Algemene doelstelling van de eenheid**

In deze modules worden eenvoudige houtsnij oefeningen aangeleerd met verschillende beitels. Ook de eigenschappen van houtsoorten komen aan bod.

Veel aandacht wordt besteed aan de werkmethode vanaf het uitsmetten en het voorbereiden tot en met de juiste vorm inkappen en de fond zuiver snijden van bijvoorbeeld een gestileerd blad, een bloemornament, lijstwerk of lettersnijwerk...

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen
- een eigen werkplek organiseren
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- een werktekening aanbrengen
- de juiste klemsystemen voor een bepaald werk kunnen kiezen
- beitels hanteren
- beitels op een vakkundige wijze aanscherpen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

#### **Beginsituatie**

- Voor deze modules is geen voorkennis vereist

### Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	<b>BC SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>De cursist kan:</b> een voorstelling maken van een werkstuk		uittekenen van een werkstuk	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Fries snijwerk</li> <li>• gestileerde motieven</li> <li>• eenvoudige bloemmotieven</li> <li>• bladsnijwerk op platte en gebogen vormen</li> <li>• lettersnijwerk</li> <li>• ...</li> </ul>
		uitsmetten	
		voorbereiden van het werkstuk	
een werktekening aanbrengen		de tekening op het werkstuk aanbrengen	
de verschillende beitelvormen en hun toepassingen kennen de juiste beitel kiezen voor een bepaald werk een eigen beitelreeks samenstellen met prioriteiten voor volgorde van aanschaf		hanteren van beitels	
beitels op de juiste manier slijpen de verschillende manieren waarop beeldhouwbeitels gewet en/of aangezet worden beschrijven de juiste wetmethode toepassen bij de verschillende beitelvormen de beitels op de juiste manier gebruiken en onderhouden		slijpen en wetten van beitels	
de juiste klemsystemen voor een bepaald werkstuk kiezen		vervaardigen van een eenvoudige oefening	

## 6.2 A2 Houtsnijden basis 2 PV 60 LT

Administratieve code: 7535

### Algemene doelstelling van de eenheid

In deze modules worden eenvoudige houtsnij oefeningen aangeleerd met verschillende beitels. Ook de eigenschappen van houtsoorten komen aan bod.

Veel aandacht wordt besteed aan de werkmethode vanaf het uitsmetten en het voorbereiden tot en met de juiste vorm inkappen en de fond zuiver snijden van bijvoorbeeld een gestileerd blad en bloemornament, lijstwerk of lettersnijwerk...

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- een werktekening aanbrenge
- de juiste klemsystemen voor een bepaald werk kunnen kiezen
- beitels hanteren
- beitels op een vakkundige wijze aanscherpen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

### Beginsituatie

- Voor deze modules is geen voorkennis vereist

### Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV) <b>De cursist kan:</b>	<b>B/U SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
een werktekening maken met het aanbrengen van reliëf door schaduw		werktekening	
het belang van de houtdraadrichting van het werkstuk correct inschatten		uitsmetten	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• gestileerde duivenkoppen</li> <li>• symmetrisch paneel</li> <li>• paneeltje met ramskop</li> <li>• acanthus op baluster en console</li> <li>• lettersnijwerk</li> <li>• lijstsnijwerk:                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ lint</li> <li>○ egg and dart</li> <li>○ godroenen</li> <li>○ guilloche</li> </ul> </li> <li>• ...</li> </ul>
werkstukken op een correcte manier klemmen		voorbereiden van het werkstuk	
		de werktekening op het werkstuk aanbrengen	
beitels op de juiste manier slijpen de verschillende manieren waarop beeldhouwbeitels gewet en/of aangezet worden beschrijven de juiste wetmethode toepassen bij de verschillende beitelvormen de beitels op de juiste manier gebruiken en onderhouden		Slijpen en wetten van beitels	
de geschikte gereedschappen kiezen		rechte en ronde delen inkappen	
de juiste werkvolgorde toepassen		de fond tot op de diepte uitbeitelen	
een zo zuiver mogelijk werkstuk afleveren		zuiver afzetten en afwerken	
de oppervlakte afwerken en behandelen		de oppervlakte behandelen	

## **7 B Houtsnijden gevorderden**

### **7.1 B1 Houtsnijden gevorderden 1 PV 50 LT – TV 10 LT**

Administratieve code: 7536

#### **Algemene doelstelling van de eenheid**

In deze modules wordt dieper ingegaan op stijkenmerken.

Ook wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de eigen creativiteit.

Voorbeelden van oefeningen zijn : schalen, paneeltjes, spiegeltjes, stoel- en meubelpoten.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- de meest geschikte houdsoorten herkennen
- een werktekening aanbrenen
- een werkstuk voorbereiden
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- de juiste klemsystemen voor een bepaald werk kunnen kiezen
- het juiste gereedschap kiezen
- stijkenmerken opsommen
- detailkleving stijlkundig juist uitvoeren
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

#### **Beginsituatie**

- De cursisten moeten over het deelcertificaat “Houtsnijden basis” beschikken

### Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	<b>BC SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
relaties leggen met aanverwante vakgebieden: meubel, stijl, kunst een stijlkundig verantwoorde tekening van een snijwerk realiseren		de stijlkenmerken	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• modern bladmotief</li> <li>• eenvoudig gestileerd blad- en bloemornament</li> <li>• modern granaatappel-motief</li> <li>• ...</li> </ul>
de juiste houtsoort in functie van het te vervaardigen werkstuk kiezen		voorbereiden van het te snijden werkstuk, keuze van de houtsoort	
de vezelrichting beoordelen en de snijrichting voor een bepaald stuk bepalen  bij moeilijke stukken de juiste testen doen om toch de meest logische snijmethode te bepalen  snijproblemen voorkomen  de vezelrichting bepalen		vezelrichting <ul style="list-style-type: none"> <li>• omschrijving houtvezels</li> <li>• groeirichting</li> <li>• gevolgen voor gezaagd hout</li> <li>• gevolgen voor bewerking                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ met de draad</li> <li>○ tegen de vezelrichting</li> </ul> </li> <li>• voorkomen en verhelpen van snijproblemen                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ tegendraads</li> <li>○ bij warrig hout</li> </ul> </li> <li>• de vezelrichting bepalen                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ niet-zichtbare tekening</li> <li>○ zonder duidelijke tekening</li> </ul> </li> </ul>	
		de tekening aanbrengen	
		het motief inkappen	
de verschillende methoden om uit te gronden toepassen met de handbovenfrees werken		de fond op diepte brengen	
		ruw versnijden	
		fijn versnijden tot op de juiste vorm volgens het motief	
		opnieuw optekenen	

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	<b>BC SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>De cursist kan:</b> de kwaliteit van het eigen werk beoordelen		opzuiveren	
met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan		behandelen van de oppervlakte	

## 7.2 B2 Houtsnijden gevorderden 2 PV 50 LT – TV 10 LT

Administratieve code: 7537

### Algemene doelstelling van de eenheid

In deze modules wordt dieper ingegaan op stijlkenmerken.

Ook wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de eigen creativiteit.

Voorbeelden van oefeningen zijn : schalen, paneeltjes, spiegeltjes, stoel- en meubelpoten.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- een werktekening aanbrengen
- een werkstuk voorbereiden
- het juiste gereedschap kiezen
- stijlkenmerken opsommen
- eenvoudig draaiwerk uitvoeren
- detailklieving stijlkundig juist uitvoeren
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

### Beginsituatie

- De cursisten moeten over het deelcertificaat “Houtsnijden basis” beschikken

### Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV)	<b>B/U SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>De cursisten kunnen</b>			
<b>een tekening maken met alle stijlkenmerken</b>		de stijlkenmerken	
<b>blokken hout juist verlijmen</b>		hout voorbereiden	
de relatie tussen drogen en vervormen van hout begrijpen  de manier waarop hout "werkt" verklaren  de vervorming bij complexere stukken inschatten  de te verwachten vervorming op stukken aanduiden  diverse onvolmaaktheden herkennen		werken van hout <ul style="list-style-type: none"> <li>• verklaring, principe</li> <li>• nat hout, draaghout</li> <li>• krimp                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ radiaal</li> <li>○ tangentiaal</li> <li>○ axionaal</li> </ul> </li> <li>• vervormen                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ kern</li> <li>○ jong hout</li> </ul> </li> <li>• scheuren, gebreken</li> </ul>	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• snoep- of fruitschaal</li> <li>• stoel- of meubelpoot in een welbepaalde stijl (Lodewijk XIV, Chippendale...)</li> <li>• handspiegel in een welbepaalde stijl</li> <li>• draaiwerk                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ bollepoot</li> <li>○ bollepoot met grotere diameter</li> <li>○ tafelpoten</li> <li>○ zuilen met canneluren</li> <li>○ ronde opgelijmde lijststukken</li> </ul> </li> </ul>
		aanbrenge van de tekening	
		verkappen	
eenvoudige oefeningen op schrapen uitvoeren eenvoudige oefeningen op snijden uitvoeren snijsnelheid en toerental toelichten en verklaren gebruik maken van hulpstukken bij oefeningen  draaiwerk uit één deel uitvoeren draaiwerk met opgelijmde stukken uitvoeren draaiwerk uit meerdere delen uitvoeren halve draaiwerken uitvoeren		draaiwerk <ul style="list-style-type: none"> <li>• eenvoudig draaiwerk                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ schrapen</li> <li>○ snijden</li> <li>○ snijsnelheid</li> <li>○ toerental</li> <li>○ hulpstukken</li> </ul> </li> <li>• voorbereiden van draaiwerk                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ één deel</li> <li>○ opgelijmde stukken</li> <li>○ meerder-ledige stukken</li> <li>○ halve stukken</li> </ul> </li> <li>• draaiwerk</li> </ul>	• ...
		opnieuw optekenen	

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV) <b>De cursisten kunnen</b>	<b>B/U SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>detailklieving stijlkundig juist kunnen uitvoeren</b>		fijn versnijden en afzetten	
		geheel volledig afwerken	
		fijn versnijden en afzetten	
<b>een werkstuk zuiver afwerken</b>		geheel volledig afwerken	
		behandelen van de oppervlakten	

### 7.3 B3 Houtsnijden gevorderden 3 PV 100 LT – TV 20 LT

Administratieve code: 7538

#### Algemene doelstelling van de eenheid

In deze modules wordt dieper ingegaan op stijlkenmerken.

Ook wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling van de eigen creativiteit.

Voorbeelden van oefeningen zijn : schalen, paneeltjes, spiegeltjes, stoel- en meubelpoten.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- relaties leggen met aanverwante vakgebieden: meubel, stijl, kunst...
- eigen werkzaamheden plannen
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- een werkstuk voorbereiden
- een werktekening aanbrengen
- stijlkenmerken toepassen
- het juiste gereedschap kiezen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

#### Beginsituatie

- De cursisten moeten de modules B1 en B2 gevolgd hebben

**Leerplandoelstellingen en leerinhouden**

<p><b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV)</p> <p><b>De cursisten kunnen</b></p>	<p><b>B/U SV (S)ET</b></p>	<p><b>Leerinhouden</b></p>	<p><b>Methodologische wenken</b></p>
<p><b>zelfstandig een attribuut ontwerpen en tekenen de aangeleerde vaardigheden en technieken in nieuwe situaties toepassen</b> een stijkkundige tekening van een meubelstijl tekenen</p>		<p>de stijlkenmerken</p>	<p><b>voorbeelden (niet limitatief)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• eenvoudige gotische venstervulling</li> <li>• gotisch doekpaneel</li> <li>• eenvoudige renaissance-bladmotieven</li> <li>• Spaans renaissance-paneeltjes</li> <li>• Louis XIV-paneeltjes</li> <li>• Lijsten snijden met de hand</li> <li>• ...</li> </ul>
		<p>hout voorbereiden</p>	
		<p>aanbrengen van de werktekening</p>	
		<p>de fond op diepte brengen</p>	
		<p>ruw versnijden</p>	
		<p>opnieuw opsteken</p>	
<p><b>detailkleving stijkkundig juist kunnen uitvoeren</b></p>		<p>de juiste vorm snijden</p>	
		<p>zuiver zetten</p>	
		<p>de details aanbrengen naargelang van de stijl</p>	
		<p>de oppervlakte behandelen</p>	

## **8 C Houtsnijden vervolmaking**

### **8.1 C1 Houtsnijden vervolmaking 1 PV 50 LT – TV 10 LT**

Administratieve code: 7539

#### **Algemene doelstelling van de eenheid**

In deze modules wordt er gewerkt naar een beeld toe (3D-uitwerking).

Via studies van gelaatskenmerken, hand en voet komt men tot het snijden van een beeld.

Veel aandacht wordt besteed aan het anatomisch technisch zuiver snijden van het werkstuk.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- verschillende verlijmingen beschrijven
- een werkstuk voorbereiden
- een werktekening maken
- stijlkenmerken toepassen
- een werktekening aanbrengen
- het juiste gereedschap kiezen
- een draaiwerk uitvoeren
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- kleurtechnieken toepassen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

#### **Beginsituatie**

- De cursisten moeten over het deelcertificaat “Houtsnijden gevorderden” beschikken

### Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	<b>BC SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>de constructievormen van verschillende stijlen herkennen</b>		stijlkenmerken	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• geitepoot, hoekpoot in Lodewijk XIV</li> <li>• Chippendale klauwpoot</li> </ul>
		een werktekening maken	
		een mal maken	
		voorbereiden	
		op vorm brengen	
		draaiwerk	
		grof versnijden	
<b>detailkleving stijkundig juist kunnen uitvoeren</b>		opnieuw optekenen en fijn versnijden	
		afwerken	

## 8.2 C2 Houtsnijden vervolmaking 2 PV 50 LT – TV 10 LT

Administratieve code: 7540

### Algemene doelstelling van de eenheid

In deze modules wordt er gewerkt naar een beeld toe (3D-uitwerking).

Via studies van gelaatskenmerken, hand en voet komt men tot het snijden van een beeld.

Veel aandacht wordt besteed aan het anatomisch technisch zuiver snijden van het werkstuk.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- verschillende verlijmingen beschrijven
- een werkstuk voorbereiden
- stijlkenmerken toepassen
- een werktekening maken
- een werktekening aanbrengen
- het juiste gereedschap kiezen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- kleurtechnieken toepassen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren
- 

### Beginsituatie

- De cursisten moeten over het deelcertificaat “Houtsnijden gevorderden” beschikken

Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<p><b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV)</p> <p><b>De cursisten kunnen</b></p>	<p><b>B/U SV (S)ET</b></p>	<p><b>Leerinhouden</b></p>	<p><b>Methodologische wenken</b></p>
<p><b>aan de hand van de stijlkenmerken het land van herkomst definiëren</b></p>		<p>stijlkenmerken</p>	
		<p>een werktekening maken</p>	
<p><b>de juiste lijm kiezen voor een bepaald werk</b> de verschillende kenmerken voor een bepaalde toepassing kunnen inschatten diverse lijmtechnieken uitvoeren volledig zelfstandig alle beslissingen nemen</p>		<p>hout lijmen</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• doel van het verlijmen</li> <li>• soorten lijmen</li> <li>• welke lijm voor welk werk</li> <li>• technische terminologie                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ open tijd</li> <li>○ pakken</li> <li>○ afbinden</li> <li>○ lijmproces</li> <li>○ uitharding</li> <li>○ perstijd</li> </ul> </li> <li>• voorbereiding tot lijmen                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ spansystemen</li> <li>○ houtkeuze/vezelrichting</li> <li>○ vlakvoorbereiding</li> <li>○ spanstukken</li> </ul> </li> <li>• werkvolgorde                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ koude lijmen</li> <li>○ warme lijmen</li> <li>○ contactlijmen</li> <li>○ kracht/snellijm</li> </ul> </li> </ul>	<p><b>voorbeelden (niet limitatief)</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rijkelijk versierd paneel met:                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ jachtaferelen</li> <li>○ muziekaferelen</li> </ul> </li> <li>• ...</li> </ul>
		<p>hout voorbereiden</p>	
		<p>werktekening aanbrengen op het hout</p>	
		<p>de fond op diepte brengen</p>	
		<p>verkappen</p>	

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV)  <b>De cursisten kunnen</b>	<b>B/U SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>detailklieving stijlkundig juist kunnen uitvoeren</b>		opnieuw optekenen en fijn versnijden	
<b>de juiste oppervlaktebehandeling toepassen</b>		afwerken	

### 8.3 C3 Houtsnijden vervolmaking 3 PV 100 LT – TV 20 LT

Administratieve code: 7541

#### Algemene doelstelling van de eenheid

In deze modules wordt er gewerkt naar een beeld toe (3D-uitwerking).

Via studies van gelaatskenmerken, hand en voet komt men tot het snijden van een beeld.

Veel aandacht wordt besteed aan het anatomisch technisch zuiver snijden van het werkstuk.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen;
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren;
- verlijmen
- een werkstuk voorbereiden
- stijlkenmerken toepassen
- een werktekening maken
- een werktekening aanbrengen
- het juiste gereedschap kiezen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- kleurtechnieken toepassen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan;
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

#### Beginsituatie

- De cursisten moeten de modules C1 en C2 gevolgd hebben

### Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV)	<b>B/U SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>De cursisten kunnen</b> een stijl uit een andere periode maken met de aangeleerde technieken		stijlkenmerken	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• console</li> <li>• buste</li> <li>• ...</li> </ul>
		een werktekening maken	
		het hout voorbereiden	
		de werktekening aanbrengen op het hout	
		op vorm brengen	
		grote vormen aansnijden	
		fijn versnijden	
verschillende beits- en kleurtechnieken toepassen		afwerken	

## **9 D Specialisaties**

### **9.1 D1 Stijlsnijden PV 120 LT**

Administratieve code: 7542

#### **Algemene doelstelling van de eenheid**

Deze module is een optionele module die gevolgd kan worden na de modules “Houtsnijden gevorderden”. Hier kan de cursist zich verder bekwamen in het snijden van verschillende elementen zoals een schelp en versieringen in verschillende stijlen van panelen en consoles.

Ook kan het boetseren van een attribuut of bas-reliëf aangeleerd worden.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- een werkstuk voorbereiden
- boetseren
- een mal maken
- een afgietsel maken
- stijlkenmerken toepassen
- een werktekening maken
- een werktekening aanbrengen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- kleurtechnieken toepassen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

#### **Beginsituatie**

- De cursisten moeten over het deelcertificaat “Houtsnijden gevorderden” beschikken

## Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen (steeds in cursief!)</i> , sleutelvaardigheden (SV)	<b>BC SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>De cursist kan:</b>  een werktekening maken met het aanbrengen van reliëf door schaduw		werktekening met aanbrengen van schaduw	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• handspiegeltje in:</li> <li>• renaissance</li> <li>• Lod. XIV, Lod. XV</li> <li>• kader</li> <li>• snijwerkoefening in:                             <ul style="list-style-type: none"> <li>○ Tribale,</li> <li>○ Romaanse,</li> <li>○ Gotische,</li> <li>○ Renaissance stijl</li> </ul> </li> </ul>
<b>de verschillende vormen van boetseerwerk onderscheiden</b> de grondstoffen, werktuigen en de materialen voor boetseren beschrijven  de boetseerplank klaarmaken om het model te boetseren op een zuivere manier de bodem van het model aanleggen  een boetseerwerk met een redelijk resultaat uitvoeren  boetseermateriaal correct bewaren		<b>boetseren</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• voorbereidend werk</li> <li>• aanleggen bodem</li> <li>• aanbrengen ornament</li> <li>• bewaring</li> </ul>	
<b>aan de hand van een werktekening een mal maken</b>		een mal maken	
<b>de mogelijkheden van gips binnen het vakgebied omschrijven</b> gips aanmaken en een verloren gietvorm creëren  een negatieve vorm leegmaken zonder hem te beschadigen  een positief model in plaaster maken  een positieve vorm zuiver afwerken  eventuele retouches uitvoeren  de gepaste afwerkingslag aanbrengen		<b>een afgietsel maken</b> <ul style="list-style-type: none"> <li>• aanmaken van gips</li> <li>• verloren gietvorm</li> <li>• maken van een positieve vorm</li> <li>• zuiver afwerken</li> <li>• retouche(s)</li> <li>• afwerkingslaag</li> </ul>	
<b>inzicht verwerven in de krimp- en trekconstructies van het hout en de toepassingsmogelijkheden ervan</b>		een werkstuk voorbereiden	

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (BC), <i>uitbreidingsdoelstellingen</i> (steeds in cursief!), sleutelvaardigheden (SV)	<b>BC SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>De cursist kan:</b>  <b>modellen optekenen en verdeling correct inschatten</b>  complexe, samengestelde profielen ontleden  eenvoudige lijsten en afwerken		een lijstwerk maken <ul style="list-style-type: none"> <li>• ontleding van de profielen</li> <li>• optekenen kopse kant</li> <li>• optekenen zijkant</li> <li>• rechte fragmenten uitsnijden</li> <li>• juiste profielen snijden               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ hol</li> <li>○ bol</li> <li>○ ogief</li> </ul> </li> <li>• opzuiveren               <ul style="list-style-type: none"> <li>○ schraapstaal</li> <li>○ schuurmiddelen</li> </ul> </li> </ul>	
<b>detailklieving stijklundig juist kunnen uitvoeren</b> technieken om complexere vormen te snijden toepassen		zuiver snijden	
<b>de verschillende afwerkingmogelijkheden toepassen</b>		afwerken	

## 9.2 D2 Beeldsnijden PV 120 LT

Administratieve code: 7543

### Algemene doelstelling van de eenheid

Deze module is een optionele module die gevolgd kan worden na de module “Houtsnijden vervolmaking”. In deze module kan de cursist zich verder bekwamen in het snijden van 3D-elementen.

Een representatief voorbeeld is het uitwerken van een volledige studie + het uitwerken van een menselijk hoofd.

Na het volgen van deze module kan de cursist:

- eigen werkzaamheden plannen;
- eigen werkzaamheden op de werkplek organiseren
- een werkstuk voorbereiden
- stijlkenmerken toepassen
- een werktekening maken
- een werktekening aanbrengen
- de oppervlakte afwerken en behandelen
- kleurtechnieken toepassen
- met voorschriften inzake veiligheid, welzijn en milieu omgaan
- zin voor kwaliteit ontwikkelen
- het eigen werk evalueren

### Beginsituatie

- De cursisten moeten de module C3 gevolgd hebben

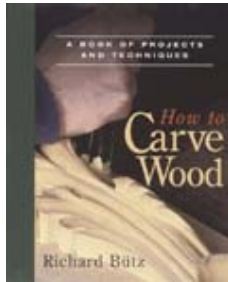
### Leerplandoelstellingen en leerinhouden

<b>Leerplandoelstellingen</b> met inbegrip van eindtermen (ET), specifieke eindtermen (SET), basiscompetenties (B), uitbreidingsdoelstellingen (U), sleutelvaardigheden (SV)  <b>De cursisten kunnen</b>	<b>B/U SV (S)ET</b>	<b>Leerinhouden</b>	<b>Methodologische wenken</b>
<b>een voorstelling geven van een vrijstaande figuur</b>		hout voorbereiden	<b>voorbeelden (niet limitatief)</b>
		opzuiveren	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Portretterwerk</li> </ul>
		op vorm brengen	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Historische figuren</li> </ul>
<b>detailkleving stijlkundig juist kunnen uitvoeren</b>		fijn versnijden en afzetten	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Dieren</li> </ul>
		afwerken	<ul style="list-style-type: none"> <li>• ...</li> </ul>

# 10 Bibliografie

## Boeken

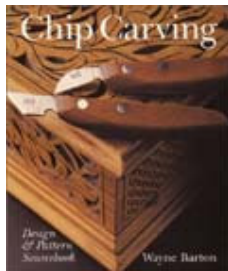
Woodcarving Tools , Materials , Equipment , Chris Pye , GMC publications , ISBN 0 946819 49 1  
Woodfinishing handbook , Ian Hosker , GMC , ISBN 0 946819 70 X  
Sculptures sur bois , Gilles Perrault , éd H. Vial , ISBN 2 85101 016 6



### HOW TO CARVE WOOD

Dit inmiddels klassiek geworden boek vormt de basis van een serie boeken die Richard Butz over houtsnijden heeft geschreven. Het geeft een beginnende houtsnijder een solide basis, waarbij hij of zij de grondbeginselen van bepaalde snijtechnieken en de daarbij behorende gereedschappen leert kennen. Aan de hand van voorbeelden wordt zowel het Fries houtsnijwerk als het drie dimensionale houtsnijden verder toegelicht.

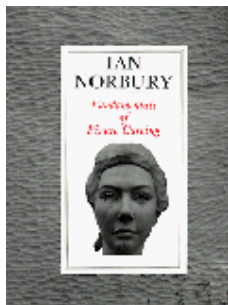
Richtprijs: € 17,95      formaat 20 x 25 cm, 224 bladzijden



### CHIP CARVING

Dit boek geeft een samenvatting weer van een aantal klassieke snijpatronen, monogrammen, geometrische motieven, motieven die op meubilair toegepast kunnen worden, en vrije ontwerpen zoals bloemen, vogels en andere dieren. De lezer wordt een handleiding gegeven hoe de diverse motieven toegepast kunnen worden.

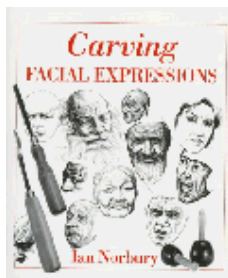
Richtprijs: € 16,95      formaat 20 x 25 cm, 144 bladzijden



### FUNDAMENTALS OF FIGURE CARVING

In dit boek leert Norbury hoe je een menselijke vorm zo realistisch mogelijk kunt uitbeelden. Hij concentreert zich op de anatomische structuur van het lichaam waarbij hij je leert letten op de onderlinge verhoudingen tussen de verschillende lichaamsdelen. Bijzondere aandacht krijgen de moeilijke delen, zoals de ogen, oren, handen en voeten.

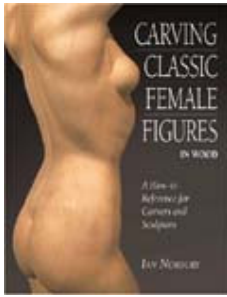
Richtprijs: € 27,95      formaat 21 x 29 cm, 160 bladzijden



### CARVING FACIAL EXPRESSIONS

Een hele reeks van voorbeelden laat zien hoe menselijke emoties in gezichtsuitdrukkingen naar voren komen, en hoe je deze in een houtsculptuur kunt vertalen. Bespreking van de gezichtsspieren en de vorm van het hoofd helpen de houtsnijder dit in de praktijk te brengen. Een leerzaam boek voor zowel de beginnende als de gevorderde houtsnijder.

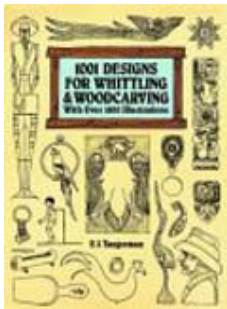
Richtprijs: € 16,95      formaat 20 x 24 cm, 64 bladzijden



### **CARVING CLASSIC FEMALE FIGURES IN WOOD**

In dit boek laat Norbury houtsnijders en beeldhouwers zien hoe je met de aspecten van het vrouwelijk lichaam om moet gaan, om het zowel creatief als realistisch af te beelden. Hierbij concentreert hij zich op het bovenlichaam van de vrouw, waarbij 2 ontwerpen stap voor stap behandeld worden. Kleurenfoto's van modellen in verschillende houdingen en anatomische tekeningen helpen de lezer bij het maken van een eigen ontwerp.

Richtprijs: € 16,95      formaat 21 x 28 cm, 72 bladzijden



### **1001 DESIGNS FOR WHITTLING AND WOOD CARVING**

Een goed boek voor beginners die eenvoudige voorwerpen zoeken, zoals versieringen voor de kerstboom, vormen voor boterkoekjes, landloper figuren, silhouetten en nog meer eenvoudig snijwerk. De basistechnieken worden nader toegelicht en er wordt aangegeven hoe je missers kunt voorkomen. Voor de ervaren houtsnijder zijn in dit boek ondermeer ontwerpen voor speelgoed, windwijzers, muziekinstrumenten, karikaturen, mens- en dierfiguren opgenomen.

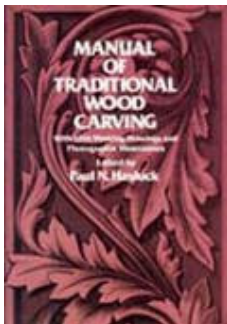
Richtprijs: € 14,95      formaat 23 x 30 cm, 192 bladzijden



### **ART & TECHNIQUE OF SCANDINAVIAN STYLE WOODCARVING**

Hier is een goed boek over een voor veel houtsnijders fascinerend onderwerp, namelijk een stijl zoals die nog steeds in Scandinavië en Amerika in de praktijk wordt gebracht. Goede aanwijzingen, foto's, voor- en zijaanzichten laten zien hoe met enkele inkepingen een voorwerp tot stand komt. Eén van de voorbeelden die volledig uitgewerkt wordt is Oskar, het Zweedse folkloristisch paard. Verder geeft dit boek informatie over het schilderen van werkstukken.

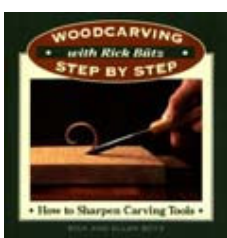
Richtprijs: € 17,95      formaat 21 x 28 cm, 104 bladzijden



### **MANUAL OF TRADITIONAL WOODCARVING**

Dit boek behandelt alle aspecten van het houtsnijden, en is een uitstekende leidraad. Aandacht voor het gereedschap, de schoonheid van de houtgravure, en een uitvoerige beschrijving van de geschiedenis van het houtsnijden met de daarbij behorende technieken.

Richtprijs: € 14,95      formaat 17 x 23 cm, 576 bladzijden



### **HOW TO SHARPEN CARVING TOOLS**

Hier laat Rick Butz zien hoe je gereedschap veilig en effectief kunt slijpen, en hoe een mes, beitel, guts of veiner weer een vlijmscherpe snede krijgt.

Richtprijs: € 12,95      formaat 20 x 20 cm, 96 bladzijden

## **Syllabi**

Diverse syllabi van het opleidingscentrum hout:

[http://www.och-cfb.be/OCH/och\\_nl.htm](http://www.och-cfb.be/OCH/och_nl.htm)

## **Internet**

<http://hout.uitdaging.org/>

<http://www.houtenbeelden.nl/>

<http://www.dehulst.dds.nl/index.html>

<http://users.pandora.be/norbert.bauwens/index.html>

<http://www.willyvanhoutte.be/>

## **Tijdschriften**

Woodcarving illustrated <http://www.woodcarvingillustrated.com/>